

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

03.07.2020

Programma Nr. 5-03/9
ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu ieguves valsts nozīmes
dolomīta atradnes “Kranciems” N kategorijas laukumā paplašināšanai

Derīga līdz 2025. gada 3.jūlijam.

Programma izdota SIA “Saulkalne S”, reģ. Nr. 50003256461, juridiskā adrese: Daugavmalas iela 11, Saulkalne, Salaspils pagasts, Salaspils novads, LV-2117, elektroniskā pasta adrese: saulkalne.s@saulkalne.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

SIA “Vides eksperti”, reģ. Nr. 40003820612, juridiskā adrese: Ganību dambis 24D-25, Rīga, LV-1005, elektroniskā pasta adrese: birojs@videseksperti.lv (turpmāk – Pilnvarotā persona).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Pilnvarotās personas 2020. gada 5. jūnija iesniegumu “Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas pieprasījumu”, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, un 2020. gada 26. jūnija vēstuli “Par derīgo izrakteņu ieguves valsts nozīmes dolomīta atradnes “Kranciems” N kategorijas laukumā paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu” (turpmāk – 2020. gada 26. jūnija Vēstule) ar klāt pievienoto pārskatu par paredzētās darbības – derīgo izrakteņu ieguves valsts nozīmes dolomīta atradnes “Kranciems” N kategorijas laukumā paplašināšanai – sākotnējo sabiedrisko apspriešanu. Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir derīgo izrakteņu ieguves valsts nozīmes dolomīta atradnes “Kranciems” N kategorijas laukumā paplašināšana apmēram par 23 ha (turpmāk – Paredzētā darbība). Paredzēto darbību plānots veikt Ikšķiles novada Tīnūžu pagasta nekustamā īpašuma “Kranciema pirmā dolomīta atradne” (zemes kadastra Nr. 7494 006 0552) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7494 006 0546) (turpmāk – Darbības vieta).

2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 8. maija noteikumiem Nr. 321 “*Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm*” dolomīta atradnes “*Kranciems*” A un N kategorijas krājumu aprēķina laukumiem ir noteikts valsts nozīmes atradnes statuss.
3. Paplašināmais derīgo izrakteņu ieguves laukums piekļaujas nekustamajā īpašumā “*Kranciena karjers*” (kadastra Nr. 7494 006 0208) esošajai dolomīta atradnes “*Kranciems*” daļai, kurā dolomīta ieguves darbus veic Ierosinātāja. Saskaņā ar Pilnvarotās personas 2020. gada 26. jūnija Vēstulei klāt pievienoto iesniegto sākotnējās sabiedriskās sapulces protokolu Paredzētā darbība ietver dolomīta ieguvi virs un zem gruntsūdeņu līmeņa, veicot ūdens atsūkņēšanu. Realizējot Paredzēto darbību tiks izmantota jau esošā tehnika un infrastruktūra, kas tiek izmantota blakus esošajā īpašumā “*Kranciena karjers*”. Dolomīta ieguvi plānots veikt ar spridzināšanas metodi. Paredzēts saražot frakcionētas dolomīta šķembas un maisījumus ar kopējo apjomu līdz 250 000 t gadā.
4. Saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju¹ sākotnēji plānots veikt atmežošanas darbus un segkārtas noņemšanas darbus. Segkārtā tiks transportēta uz atbērtni. Ieguves darbi esošajā atradnē “*Kranciems*” tiek veikti, veicot ūdens atsūkņēšanu. Šim nolūkam karjerā ir izveidota ūdens savākšanas, atsūkņēšanas un novadīšanas sistēma, proti, ierīkotas ūdens savācējtilpnes – zumfī, novadgrāvji, kā arī piespiedu pārsūkņēšanas aprīkojums.
5. Saskaņā ar publiski pieejamo valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra*” Derīgo izrakteņu atradņu reģistra karti² ziemeļrietumu virzienā no Darbības vietas atrodas dolomīta atradnes “*Kranciems*” iecirknis “*Kokneši 2*”.
6. Darbības vieta atrodas ārpus blīvi apdzīvotām vietām. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Turkalne, kas atrodas apmēram 0,5 km attālumā no Darbības vietas, tuvākās viensētas atrodas aptuveni 300 m attālumā no plānotās dolomīta ieguves vietas.
7. Saskaņā ar Ikšķiles novada teritorijas plānojumu Darbības vietā ir noteikts funkcionālais zonējums – meži (M).
8. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*”³, Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – *NATURA 2000*), kā arī nerobežojas ar tām. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kas ir arī *NATURA 2000* teritorija (dabas parks “*Ogres Zilie kalni*”) atrodas aptuveni 5,3 km attālumā dienvidrietumu virzienā.
9. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2020. gada 15. jūnija līdz 2020. gada 19. jūnijam. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta “*Rīgas Aprīņa Avīze*” 2020. gada 5. jūnija numurā un ievietots tīmekļvietnēs www.ikskile.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Atbilstoši Pilnvarotās personas 2020. gada 26. jūnija Vēstulei klāt pievienotajiem materiāliem – par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējā apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme, kas tika organizēta neklātienēs formā saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu un *Pārejas noteikumu* 3. punktu. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika no 2020. gada 15. jūnija plkst. 10.00 līdz

¹ Arī Ierosinātājas sniegtā informācija, kura vērtēta Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2020. gada 18. maija lēmuma “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RI20SI0038*” ietvaros.

² <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-atradnu-registrs?id=1213&nid=488>

³ <https://ozols.daba.gov.lv/>

2020. gada 19. jūnijam. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļa vietnēs www.ikskile.lv un www.videseksperti.lv. Interesenti varēja sūtīt jautājumus uz Ierosinātās pārstāvja e-pasta adresi: birojs@videseksperti.lv. Atbilstoši 2020. gada 15. –19. jūnija Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam videoprezentācija tika skatīta 13 reizes. Pilnvarotā persona attālinātās Sākotnējās apspriešanas sanāksmes laikā nesaņēma sabiedrības priekšlikumus par Paredzētās darbību. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā saņemts SIA “Rīgas meži” iesniegums ar priekšlikumiem par Paredzēto darbību, ņemts vērā, formulējot šīs Biroja programmas prasības, kā arī nosūtīts Ierosinātājai, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

10. IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots 2020. gada 18. maijā ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes lēmumu “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RI20SI0038*”.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
  - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzētās darbības iespējamās ietekmes un summāro ietekmju ar citām darbībām zonu. Izpētes teritorija aptver arī teritoriju transportēšanas maršrutā, vismaz līdz valsts reģionālajam autoceļam P80 *Tīnūži–Koknese* (turpmāk – P80) vai līdz valsts vietējam autoceļam V968 *Ogre–Jugla* (turpmāk – V968) atkarībā no izvēlēta transportēšanas maršruta, kā arī reprezentatīvs posms pa P80 un V968 – atkarībā no izvēlēta transportēšanas maršruta, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi. Maršrutu alternatīvu vērtējumā jāņem vērā dzīvojamo apbūvju teritoriju izvietojums, nekustamo īpašumu piederība un citi faktori, kas var ietekmēt transportēšanas maršruta izvēli un izvietojumu.
  - 3.2. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plānu, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski nepieciešams attēlot plānotos dolomītu ieguves teritoriju, teritorijas, kurās netiks veikta dolomīta ieguve dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu dēļ), galvenos ūdens atsūkņēšanas sistēmas elementus, būves ūdens nostādināšanai, nostādinātā ūdens promteku, izplūdes vietas saņemtajā ūdenstecēs, izvešanas ceļus, papildus nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
  - 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
  - 3.4. Ziņojumā ietveramo IVN veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā

jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.

- 3.5. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.
- 3.6. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.7. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktiskās un tiesiskās apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē ietekmes uz vidi novērtējumu un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ja Ziņojuma izstrādāšanas laikā tiek konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumiem, nepieciešamības gadījumā jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
2. Ziņojumu iesniedz Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un Ikšķiles novada domē rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par valsts nozīmes dolomīta atradni "*Kranciems*".
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver arī iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojami arī šādi nosacījumi:
  - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu, gan papildus nepieciešamo objektu būvniecību un esošo būvju (arī ūdens atsūkņēšana, nostādīšana, novadīšana), gan arī derīgā materiāla ieguvī un apstrādi, gan teritorijas rekultivāciju.
  - 1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās ieguves platības, ņemot vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas) un attēlot vietas, kur derīgo izrakteņu ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.

- 1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniegt informāciju par iespējamu celmu, nepieciešamības gadījumā arī grunts, izvietošanu vai izmantošanu.
- 1.4.4. Raksturot ieguves procesus – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgā izrakteņa ieguves veidus un apjomus, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku.
- 1.4.5. Aprakstīt derīgā izrakteņa ieguves tehnoloģiju (paņēmienus), arī derīgā materiāla spridzināšanu, apstrādi (drupināšanu, šķirošanu, skalošanu) un ūdens novadīšanu, kā arī salīdzināt to ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norādīt izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
- 1.4.6. Aprakstīt un ar aprēķiniem pamatot karjera ūdens atsūkņēšanas, nostādināšanas un novadīšanas sistēmu, atsūkņētā ūdens daudzumu, sastāvu, nepieciešamo nostādināšanas dīķu platību, papildus nepieciešamās būves vai iekārtas novadāmā ūdens kvalitātes nodrošināšanai, iespējamo ūdens novadīšanas vietu.
- 1.4.7. Īpašu uzmanību pievērš arī iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei un papildus veicamajiem darbiem ūdensnotekās vai meliorācijas sistēmās kontekstā ar plānoto darbību un nosacījumiem tās veikšanai (arī ārpus Darbības vietas) ņemot vērā atsūkņējamā ūdens novadīšanas režīmu.
- 1.4.8. Novērtēt inženierkomunikāciju pieejamību, sniegt informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
- 1.4.9. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām derīgo izrakteņu teritorijām un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības darbiem (piemēram, ceļa seguma atjaunošana vai maiņa) un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām blakus esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām.
- 1.4.10. Novērtēt piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniegt konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniegt informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, skaidrojams arī, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), kā arī sniedzams nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniegt informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā un trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas potenciālās iekārtas attiecīgos blakusproduktus un emisijas rada. Prognozējamo blakusproduktu un emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu dolomīta ieguves iekārtu un procesu radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁴ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktoros). Attiecībā uz Paredzētās darbības laikā radītajiem atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem (ietver atsūkņējamās un novadāmās ūdeņus) norādāmi to rašanās avoti, veidi

⁴ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un kvalitātes kontrole.

1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.

1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.

2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, derīgo izrakteņu ieguvī, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.

2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem:

2.3.1. Hidroģeoloģie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.

2.3.2. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.

2.3.3. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi.

2.3.4. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas maršruta tuvumā, attālumi līdz tām.

2.3.5. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas / pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.

2.3.6. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamās, analīzi. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.

- 2.3.7. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums, ietverot vērtējumu par mežiem klātu teritoriju, nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā (ārpus *NATURA 2000* teritorijām).
- 2.3.8. Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums, informācija par kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem, ja tādi ir iespējamās ietekmes zonā.
- 2.3.9. Informācija par tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniegt arī šādas ziņas:
- 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
- 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
- 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot derīgo izrakteņu ieguves platības sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
- 2.4.4. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros, pārrobežu u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza sekojošas prasības:
- 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpašu uzmanību pievērst savstarpējām un summārām (kopējām) ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvei citās derīgo izrakteņu ieguves vietās Darbības vietas apkārtnē. Šādā novērtējumā ņemt vērā, ka vairākos aspektos (piemēram, ietekmes uz hidroloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ainavu) ietekmes var summēties arī tad, ja ieguve konkrētajā vietā ir pārtraukta vai tiek veikta neregulāri. Novērtējams, kuros no ietekmju aspektiem ietekmes summēsies, un kuros nē, to atbilstīgi pamatojot, kā arī veikt summāro ietekmju novērtējumu. Īpaša uzmanība veltāma derīgo izrakteņu transportēšanas, ūdens atsūkņēšanas un spridzināšanas summārajām ietekmēm. Kur atbilstoši – izsverami risinājumi ietekmju mazināšanai.
- 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, nosusināšanas sistēmas izveide un (ja nepieciešams) augšnes un neizmantojamās grunts virskārtas novietošana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņemt vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
- 3.2.3. Sagatavojot Paredzētās darbības izraisītu hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognozi, ņemt vērā pazemes ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas darbus. Novērtējumā ņemt vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, derīgo izrakteņu

ieguves ilgumu un plānoto intensitāti, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvī citās teritorijās. Novērtēt arī hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamo ietekmi uz pazemes ūdeņiem, pieņemošajām ūdenstecēm, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akām) un to kvalitāti. Veikt iespējamo ietekmes novērtējums uz karjera ūdeņus pieņemošo ūdensteci un Darbības vietas un tai piegulošās teritorijās esošo meliorāciju sistēmu, nepieciešamā rīcība problēmsituāciju gadījumā, tajā skaitā:

- 3.2.3.1. Novērtēt Paredzētās darbības iespējamo ietekmes zonu (depresijas piltuvi) atkarībā no ūdens līmeņa pazeminājuma karjerā, veicot aprēķinus un matemātisko modelēšanu, un iezīmēt to situācijas plānā.
- 3.2.3.2. Novērtēt hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamo ietekmi uz pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētas akas) un to kvalitāti karjera izstrādes gaitā un pēc tā rekultivācijas, ietverot modelēšanas aprēķinus iegūto informāciju par iespējamo ūdens līmeņu pazemināšanos visos ietekmētajos ūdens horizontos saistībā ar iespējamo depresijas piltuves veidošanos Paredzētās darbības vietai piegulošajā teritorijā un apkārtnē; informāciju atspoguļot arī kartogrāfiskajā materiālā.
- 3.2.3.3. Novērtēt iespējamās karjera ūdeņus pieņemošās ūdensteces hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas, arī ūdens līmeņa svārstības un ūdens bilances izmaiņas; karjera ūdeņus pieņemošo ūdensteces vidējo un maksimālo caurplūdumu, kā arī ūdens līmeņu režīmu izmaiņu. Veikt ietekmes novērtējumu uz karjera ūdeņus pieņemošās ūdensteces iespējamām izmaiņām ūdens kvalitātē, ihtiofaunā un ūdens ekosistēmā kopumā Paredzētās darbības kontekstā, nosakot un novērtējot Paredzētās darbības ietekmes zonu un ietekmes būtiskumu.
- 3.2.4. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums (cik atbilstoši) izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējumam jāaptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no ieguves vietas sagatavošanas, dolomīta ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes un transportēšanas.
- 3.2.5. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši no iegūtā materiāla apstrādes un transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, jāizmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogramma un novērtējumam jāaptver gan ietekmes no ieguves vietas sagatavošanas un dolomīta ieguves, gan transportēšanas.
- 3.2.6. Vērtējot transportēšanas ietekmes, jāņem vērā šajā programmā noteiktā prasība, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma vismaz valsts reģionālā autoceļa P80 un/vai V968 reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.
- 3.2.7. Plānoto spridzināšanas darbu izraisītās vibrācijas iespējamās ietekmes uz apkārtējām ēkām un infrastruktūras objektiem, tajā skaitā Darbības vietā esošo gāzesvadu.

Spridzināšanas un ieguves darbu ietekmju, tajā skaitā drošības, novērtējums un nozīmīgums, arī infrastruktūras objektu turpmākas izmantošanas kontekstā.

- 3.2.8. Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 3.2.9. Veic ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, tostarp īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, kā arī īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, novērtējumu (ārpus *NATURA 2000* teritorijas). Vērtē apstākļus, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai.
- 3.2.10. Novērtēt Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz tuvumā esošo *NATURA 2000* teritoriju, kopskatā ar šīs teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 3.2.11. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.12. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.3. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam.
- 3.4. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.5. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai; kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. **Pamato izvēlēto variantu** un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan dolomīta ieguves laikā, gan risinājumi

ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā, ņemot vērā valstī noteiktos ierobežojumus attiecībā uz sabiedriskās apspriešanas sanāksmes organizēšanu klātienē, ja tādi noteikti.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktors

(paraksts*)

A. Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu